

Abstract till NMF7-konferensen, Trondheim

Docent Anita Varga och Fil.dr. Afrah Abdulla, Högskolan Väst, Trollhättan, Sverige

Titel: *Språkutvecklande undervisningsstrategier i SVA-undervisningen. En studie av textsamtal i år F-3*

Många elever med svenska som andraspråk (SVA-elever) kommer till skolan med mycket svaga kunskaper i svenska språket, och ska både *lära sig* svenska och *lära på* svenska. Studier visar att SVA-elever presterar sämre generellt i PISA-undersökningar än elever med svenska som förstaspråk (OECD, 2018). Därför finns ett stort behov av riktade insatser mot just SVA-elever. Föreliggande studie syftar till att studera hur textsamtal som undervisningsform kan gynna SVA-elevens språkutveckling och stödja dem i att utveckla läs- och samtalsförmågan.

Studiens övergripande teoretiska ramverk är sociokulturell teori och mer precist den sociokulturellt baserade interaktionsforskningen som betonar samtalets potential för utvecklandet av elevens läsförmåga (Vygotskij, 1978; Wood, Bruner & Ross, 1976; Snow, 2002; Wells, 2009).

Textsamtalen erbjuder lärare möjligheter att arrangera undervisning som stödjer eleverna i att utveckla läsförståelsestrategier, ett metaspråk för att tala om text- och läsprocess samt strategier för att delta i utforskande och kunskapsbyggande samtal.

Projektet är ett kombinerat forsknings- och utvecklingsprojekt, där undervisningen av SVA-elever studeras mellan år F-3. Vi tänker oss mellan 1-3 klasser, beroende på vilka ramar vi kommer att kunna arbeta inom. Under dessa år kommer lärarna att erbjudas seminarier utifrån forskningsbaserad litteratur samt även studera sin egen undervisning med hjälp av videoupptagningar och samtal kring dessa i fortbildningssyfte. Våra data kommer att bestå av videoupptagningar av textsamtal i varje klass, vilka görs vid några tillfällen varje år.

I vår presentation vill vi lyfta och diskutera några problemställningar relaterade till den här typen av samverkansprojekt, såsom lärarnas utmaningar relaterade till förankringen av undervisningsstrategier, etiska aspekter kopplade till elever och föräldrar samt övergripande ramar och krav från skolläroplanen.

Referenser

OECD (2018), *The Resilience of Students with an Immigrant Background: Factors that Shape Well-being*. OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264292093-en>

Snow, C. E. (2002). *Reading for understanding: Toward a Research and Development Program in Reading Comprehension*. Santa Monica, CA: RAND.

Vygotskij, L.S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Wells, G. (2009). The social context of language and literacy development. In O.A. Barbarin, P. Frome, & D. Marie-Winn (Eds.) *The Handbook of Child Development and Early Education*. London: Sage, ss. 271-302.

Wood, D., Bruner, J. & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of Child Psychology and Child Psychiatry*, vol. 17, nr. 2, ss. 89–100.

